

Nelleke Viëtor

Maria's thuiskomst

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

Hoofdstuk 1

De vroege junizon wierp in de slaapkamer een baan licht waarin talloze stofdeeltjes krioelden. Het belooft een mooie dag te worden. In de verte lag de zee achter de smalle reep duinzand, die het zuidelijkste puntje van Wales begrenste. Een uur eerder was Maria al even wakker geweest. Philip, haar zoon, was zoals iedere morgen naar de stal gegaan en daarna naar het land waar de schapen graasden. Over een half uur zou hij terug zijn voor zijn ontbijt. Ze stapte uit bed, trok de gordijnen open, kleeftde zich aan en liep de trap af naar de keuken: een langwerpig vertrek over de hele breedte van het achterhuis met zijn dikke muren, lage ramen en in het midden een deur naar buiten. Bij die buitendeur plaatsten ze 's zomers een houten tafel met aan iedere lange zijde een bank. Bij de eerste herfststormen

Toen George het boerenbedrijf van zijn vader had overgenomen, was de keuken met het fornuis, het aanrecht en de eettafel aangepast aan de moderne tijd. Voor de nissen bij de ramen had Maria kussentjes genaaid met een gele ondergrond waarop helrode bloemen, de kussens met een koordje afgebiesd. George had

het nut ervan niet ingezien; hij zag de keuken als een bedrijfsruimte waar ook boeren uit de omgeving, handelaars en kooplui aan tafel schoven. Hun poes had de vensterbanken met zijn zachte kussens onmiddellijk in bezit genomen. Maria had daar geen bezwaar tegen; ze hield van het dier. Afhankelijk van de stand van de zon kreeg de ene nis de voorkeur van de kat boven de andere.

Behalve de keuken, met een kleine trap naar een opkamer waaronder een diepe kelder school, en een bijkeuken, was er op de begane grond nog een vrij donkere zitkamer waar ze overdag zelden kwamen, zodat ze na binnenkomst het raam op een kier moesten zetten om de muffe lucht te laten ontsnappen. In die ruimte met zijn zware gordijnen stonden een paar grote fauteuils, een forse bank - de springveren wat losgeraakt - tegenover de tv naast een hoge schouw. Op bijzettafeltjes foto's van mensen die allang niet meer tot de levenden behoorden. In de vensterbank stond een enkele groenblijvende plant die weinig zorg vroeg. Tegen de muur een vitrine met snuisterijen: zilveren speeltjes, een chinees theeservies, een plank met porseleinen beeldjes en een collectie antieke waaiers. Aan de muren hingen portret-

ten van eveneens overleden verwanten.

Voorts was er de eetkamer waar - wat stijfjes - om een lange tafel met een glimmend gepolitoerd blad, acht stoelen stonden. Tegen de wand een buffet om bestek en servies in op te bergen. Op het buffet stond een flets geworden boeket droogbloemen.

Aan de overkant van de gang lag een rommelige badkamer, waar de mannen zich opknapten na het werk, zodat er altijd vuile kleren over de hoge verwarming hingen. Dan waren er een naaikamertje voor Maria en het kantoor van George. In een afgesloten kast waar een grote, ouderwetse kluis in stond, bewaarde hij zijn jachtgeweer en zijn visgerei. De statige voordeur en de hal, waarnaast de trap, werden in het dagelijkse leven zelden gebruikt. Onder de trap bevond zich de kapstok die uitpuilde van de jagersjassen, sportieve jacks en een enkele stadse regenmantel. Op de hoedenplank verdrong zich een verzameling uiteenlopende hoofddeksels. Geweien en jachtprenten versierden de hal en het trappenhuis.

Maria zette theewater op, dekte de tafel voor haar zoon en zichzelf, nam twee eieren voor zijn ontbijt uit het houten rek in de bijkeuken

en haakte een stuk spek van de wand. De geur van gebakken spek en geroosterd brood vulde weldra de ruimte.

‘Je moet de groeten van Daddy hebben,’ zei ze toen Philip in zijn overall en op kousenvoeten tegenover haar aan de keukentafel was gaan zitten. Hij had nadat hij zijn handen had gewassen voorzichtig een paar kippeneieren uit zijn zakken gehaald en onder de kraan afgespoeld. ‘Hij belde gisteravond.’

Philip was van uiterlijk een afspiegeling van zijn vader, de Welshman, boer, visser, jager, buitenmens. De zoon was groot, bijna grof gebouwd, had werkmanshanden en een trouwhartige blik boven rode wangen. Hij had, net als zijn vader, op de landbouwschool in Bristol gezeten en was sinds twee jaar medewerker in het bedrijf.

Philip keek op van zijn bord en slikte een stuk toast met marmelade door. ‘Wanneer komt hij eigenlijk thuis?’

‘Na het weekeinde. Hij is na die reünie in Normandië nog naar Amsterdam gegaan, naar Betty.’

‘Naar Amsterdam? Naar Betty? Was hij dat dan van plan?’

‘Nee, het was in een opwelling.’

‘Niets voor pa.’

‘Oorlogsherinneringen kunnen onverwachte dingen met mensen doen.’

‘Zeg dat wel. Ik wou dat hij terugkwam, want ik vertrouw die wond op Rosy’s achterflank niet. Ze heeft onlangs al een antibioticum gekregen.’

‘Bel Jack Morton dan.’

‘Dat kost ons weer een consult.’

‘Een koe verliezen kost meer.’

Philip knikte, nam zijn bord van de tafel, zette het op het aanrecht en liep naar het telefoontoestel dat hing aan de muur in de gang. Hij moest bij de deur zijn hoofd licht buigen, want de herenboerderij was in de anderhalve eeuw dat hij op die plaats stond niet met de bewoners meegegroeid. Toch raakte zijn donkere, krullende haar de bovenkant van de deur.

‘Hoe laat wil je lunchen?’ riep zijn moeder hem na.

Hij kwam even terug. ‘Gewone tijd. De kruisbessen in Granny’s moestuintje zijn rijp.’

‘Ik zal ze plukken voor een taart.’

Maria ruimde de keuken op en vertrok met een emmertje naar buiten. Ze liep naar de kleine moestuin bij het huis, niet ver van de boerderij, waar vroeger Georges grootmoeder woonde.

De ouders van George hadden het huisje laten bouwen om Granny, toen ze weduwe was geworden, in de buurt te hebben, maar wel een eigen onderkomen te gunnen. Het bestond uit een grote woonkamer op het zuiden, een kleine slaapkamer met badkamer, een keuken en een bijkeukentje, dat ook als schuur dienst deed. Tegelijk met de bouw van Granny's huis waren de moestuin en de boomgaard aangelegd, want haar leven was slecht denkbaar zonder eigen groente, bloemen en fruit.

De randjes gras langs het pad tussen de boerderij en het huisje waren die morgen nog vochtig, zodat de neuzen van Maria's schoenen donker kleurden. In de verte klonk de roep van een koekoek. Bij de bessenstruiken sloeg ze het net terug, kneep in een paar vruchten en begon de geelgroene bessen te plukken. Toen ze met haar onderbeen bleef haken aan een lange, scherpe doorn veegde ze snel met haar hand de rode druppels weg. Maar het wondje bleef bloeden. Een straaltje lauw vocht liep langs haar been, over haar enkel, in haar sok. Ze zette het emmertje in het gras, rolde de boord van haar witte sok zo ver mogelijk om en strompelde naar de houten bank voor het huisje. De bank

hadden ze, nu alweer vele jaren geleden, aan Granny cadeau gedaan bij haar tachtigste verjaardag; een smal koperen plaatje op de rugleuning maakte melding van die bijzondere dag.

Maria staarde naar het hekje in de fuchsiaheg, dat toegang tot Granny's voormalige domein verschaftte. De rozerode klokjes van de bellenplant bewogen zachtjes op en neer in de wind.

Een jonge, sportieve man in tenniskleren kwam met verende pas aangelopen. Hij droeg een witte pantalon, een hemd met korte mouwen waarover een beige pullover in een kabelsteek. De man bukte zich om het hekje te openen. De scharnieren maakten een snerpend geluid. Het slot moet nodig gesmeerd, dacht Maria.

De man liep door het hoge gras op haar af. 'Ik kom even naast je zitten,' zei hij. Het tennisracket in zijn hand liet hij een paar maal kort stuiten op zijn knieën.

Hij keek naar haar van opzij. 'Waarom is ons leven zo gelopen?'

Ze opende haar mond om te antwoorden, maar sloot hem toen ze beseftte dat ze alleen was. Het wondje was gestopt met bloeden. Maria stond op, boog zich naar de emmer en

ging door met het plukken van de rijpe kruisbessen.

Toen een paar dagen later de auto van George het erf opdraaide, voelde ze zich nog wat schuldig om Freek, haar sportieve Freek, in zijn tenniskleren, die door zijn onverwachte aanwezigheid, die morgen, even haar hart had beroerd.

Maria begroette nu haar man met een vluchtige zoen, hielp George met de bagage en liep voor hem uit het huis binnen. Even later, gezeten aan het witte zeiltje over de keukentafel, schonk ze een grote mok thee met veel melk voor hem in en zette George een stuk van de kruisbessentaart voor. Ze liep naar de bijkeuken en kwam terug met een kannetje dikke, geelkleurige room die ze over het stuk taart goot.

‘Hoe ging je reis? Hoe vond je Amsterdam?’

George zette zijn theekop neer. ‘Betty heeft me meegenomen naar alle mooie en interessante plekken in de stad: naar de musea, naar de wallen, naar de winkelstraten. We hebben een rondvaart door de grachten gemaakt en haar huis vanaf het water zien liggen. Het is daar één groot openluchtmuseum!’

‘Waren er veel toeristen? Hoe vond je het Rijksmuseum? Prachtig, hè, die Rembrandts. De sfeer van ‘De Nachtwacht’ is uniek. En zo’n boottocht door de grachten is heel bijzonder, zijn jullie het IJ nog opgevaren? Hoe was het weer? Was het niet te winderig aan boord? Of was het een overdekte boot? Hoe was de rondleiding? Was de boot vol? Sprak de gids goed Engels?’ Ze begon steeds sneller te praten.

‘Vraag je niet naar je dochter?’

Maria kreeg een kleur, maar viel stil.

‘Betty heeft me met grote gastvrijheid en warmte ontvangen. Ze was een goede gastvrouw, en dat terwijl ze niet eens wist dat ik in aantocht was. Ze heeft zelfs een dag vrij genomen van haar werk.’ George stak zijn vork in de harde rand van de taart, die daardoor van zijn bord dreigde af te springen. Hij stond op en haalde een scherp mesje uit een la in de bijkeuken.

Maria had de blik gericht op haar handen die voor haar op de tafel lagen, zodat ze niet merkte dat George een gevecht met het laatste stuk taart leverde. ‘Ik moet van mezelf blij zijn dat jij nu wel een band met haar hebt,’ zei ze haast meer tegen zichzelf dan tegen haar man, ‘terwijl dat mij in al die jaren nooit meer is ge-